

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:37
sssjournal.com

pp.3191-3200
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 25/03/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 27/06/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 27.06.2019

KOBİLERİN FİNANSMANI İÇİN YENİ BİR YÖNTEM: KREDİ GARANTİ FONU¹

A NEW METHOD FOR THE FINANCING SME'S: CREDIT GUARANTEE INSTITUTION (CGI)

Doç.Dr. Pınar PEHLİVAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Demirci MYO, Manisa/TÜRKİYE

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1481>

Reference : Pehlivan, P. (2019). "Kobilerin Finansmanı İçin Yeni Bir Yöntem: Kredi Garanti Fonu", International Social Sciences Studies Journal, 5(37):3191-3200.

ÖZ

Bir ekonominin lokomotifi konumunda bulunan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) en önemli sorunu, banka kredilerini kolaylıkla temin edememektir. KOBİ'lerin bir yandan yeni yatırım yapabilmeleri, diğer yandan yoğun rekabette ayakta kalabilmeleri için fon temin edebilmesi hayati bir öneme sahiptir. KOBİ'lerin fon ihtiyacını karşılamak amacıyla bankalardan kredi kullanmalarında ise bankalar tarafından talep edilen yüksek teminatlar ciddi bir engeldir. İşte Kredi Garanti Fonu A.Ş.(KGF), KOBİ'lere verdiği kefalet ve üstlendiği risk ile bu işletmelerin bankalardan kredi kullanabilmelerini sağlamaktadır.

KGF, bankalar tarafından kredilendirilmesi uygun bulunan, ancak teminat yetersizliği olan KOBİ niteliğindeki firmalar lehine kefalet vererek krediye erişimlerinde destek olan bir kuruluştur. KGF, küçük ve orta ölçekli işletmeler için sağladığı kefaletle destek vermekte, yatırımlarının finansmanında banka kredisi kullanmalarını mümkün hale getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, ortaklık yapısı ve faaliyetleri başta olmak üzere KGF'nin fonksiyonlarının, ekonomiye etkilerinin araştırılması ve bu sistem üzerine geliştirici önerilerin sunulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Kredi Garanti Fonu (KGF), KOBİ, KGF Kefaleti

Jel Kodu: G 23,G 28

ABSTRACT

Most important problem of small and medium-sized enterprises (SME's), locomotives of an economy, is not easily providing bank loans. Providing funds is vital for SME's in terms of both new investments and surviving in competition. Banks' requesting high collaterals from SME's for loans is a serious obstacle. Thus, Credit Guarantee Institution provides them with bank credits by going bail and taking the risk.

Credit Guarantee Institution is an organization that supports SME's which are proper for loans but lack of collaterals by going bail for their using funds. Credit Guarantee Institution gives support to small and medium-sized businesses that provide bail for businesses and it makes it possible for them to use bank credits in financing their investments.

The aim of this study is to research the effect of Credit Guarantee Institution's functions, particularly the structure of partnership and activities, on economy and putting forward proposals for the development of system.

Key Words: Credit Guarantee Institution (CGI), SME, Credit Guarantee Institution's Guarantor

Jel Codes: G 23,G 28

¹ 07-11 Kasım 2018 tarihinde Antalya'da düzenlenen Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kongresinde sunulan bildirinin güncellenmiş ve genişletilmiş halidir.

1. GİRİŞ

KOBİ'lerin en önemli sorunlarından ve finans kaynaklarına ulaşmada en büyük engellerden biri olan teminat probleminin çözümünde kredi garanti fonu sistemi, tüm dünyada kabul gören yaygın bir uygulamadır. KGF sistemi, bankalar tarafından istenilen teminatları veremediği için ihtiyaç duyduğu fonu banka kredisi kullanarak karşılayamayan KOBİ'ler için önemli avantajlar sağlayan bir sistemdir. KGF, kurumsal bir kefalet kuruluşu olarak teminat yetersizliği nedeniyle bankaların kredi imkânlarından yeterince yararlanamayan KOBİ'lere "müteselsil kefil" olmak suretiyle onların krediye erişimlerini sağlamaktadır.

Özellikle 2008 yılının ortalarında etkisini gösteren finansal krizin KOBİ'ler üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesi amacıyla alınan önlemlerden biri de KGF uygulamasının yeniden hayata geçirilmesi olmuştur. 29.07.1991 tarihinde kurulan, 1994 yılında ilk kefalet hizmetini veren KGF A.Ş., geçen süre içerisinde pek etkin çalışmamış, ancak 14.07.2009 tarih, 2009/15197 sayılı Bakanlar Kurulu kararı KOBİ'lere sağlanacak kefalet teminatlarına Hazine garantisinin verilmeye başlanmasıyla daha etkin hale gelmeye başlamıştır.

Ayrıca KGF'nin kurumsal bir yapıya ulaşması ve efektif çalışmasının sağlanması amacıyla bankaların ve diğer finansal kurumların ortak olması ve/veya işbirliği yapması yolunda çağrılar da yapılmış, sermaye yapısına bankaların katılımıyla KGF, daha güçlü bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bu çalışmanın amacı ülkemizde son yıllarda popüler hale gelen KGF sisteminin tanıtılması, ülkemizdeki yapısı, sağladığı kefalet desteklerinin türleri ve özellikleri ile KGF sisteminin ülkemizdeki gelişiminin rakamlarla ortaya konulmasıdır.

2. KREDİ GARANTİ FONU SİSTEMİ

KGF, kredi değerliliği bulunan ancak teminat yetersizliği içinde olan KOBİ'lere, çiftçilere, esnaf ve sanatkârlar ile serbest meslek mensuplarına krediler için kefalet vermek suretiyle bunların finansmana erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla kurulmuş ve bu amaç doğrultusunda vergi ve harçlardan muaf tutulmuş bir kurumdur (www.ito.org.tr). KGF, KOBİ'lerin bankalardan kredi temin etmelerini sağlamak amacıyla kefalet hizmeti vermekte, ancak kendisi kredi kullandırmamaktadır. (www.tobb.org.tr)

2012/3834 sayılı "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik"; "ikiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirası'nı aşmayan ve bu yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimleri veya girişimleri" KOBİ olarak tanımlamaktadır. Söz konusu yönetmelikte KOBİ'ler şöyle sınıflandırılmaktadır:

- a) **Mikro işletme:** On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri bir milyon Türk Lirası'nı aşmayan işletmeler.
- b) **Küçük işletme:** Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirası'nı aşmayan işletmeler.
- c) **Orta büyüklükteki işletme:** İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirası'nı aşmayan işletmeler.

Özkaynak yetersizliği, SGK ve vergi yükleri, yüksek maliyet, alternatif finans kaynaklarına ulaşmada zorluk ve teminat yetersizliği gibi finansal sorunların üstesinden gelmeye çalışan KOBİ'ler ayrıca; yüksek kayıt dışılık, teknolojik yetersizlik, kurumsallaşamama, bilgi ve eğitim yetersizliği, vergi ve SGK düzenlemeleri ile teşvik yetersizliği gibi sorunlarla da karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu sorunların çözümüne katkıda bulunabilecek bankalar ise; yetersiz teminat, yüksek risk algısı, asimetrik bilgi ve küçük ölçekli kredilere yüklenen yüksek maliyetler gibi nedenlerden dolayı KOBİ'leri kredilendirmede isteksiz davranmaktadırlar. (Yazıcı, 2010:81-82)

Yoğun rekabet altında varlığını devam ettirmeye çalışan KOBİ'ler finansman ihtiyaçları için kredi kullanmak amacıyla bankalara başvurduğunda, bankalarca istenilen teminatları sunmak konusunda güçlük çekmektedirler. İşte KGF, bu sorunun aşılmasında sağladığı kefalet desteği ile uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden küçük işletmelerin de yararlanmasını mümkün kılmaktadır. Bu sayede girişimcilik teşvik edilmekte, KOBİ'ler lehine ek bir kredilendirme yaratılarak ekonomik büyüme ve kalkınmaya katkı sağlanmaktadır. (www.kgf.com.tr) KGF, bu fonksiyonu kendi özkaynağı, Hazine garantisi, uluslararası garantiler ve bankalardan risk transfer etmek suretiyle yerine getirmektedir. (Yazıcı, 2010:83)

KOBİ'lerin verimliliği artırılmalı, uluslararası piyasalara entegrasyon süreçleri desteklenmeli; yatırım, üretim ve pazarlama alanında teknik bilgi ve danışmanlık yardımı almaları sağlanmalı ve düşük maliyetli, uzun vadeli kredi kaynaklarına ulaşmaları desteklenmelidir. Bu noktada KGF'nin önemi ortaya çıkmaktadır.

2.1.Dünyada KGF Sistemleri

Dünyada kredi garanti fonlarının kuruluşu 1848'li yıllara dayanmakta, ancak ilk etkinliği 1929 Dünya Ekonomik Bunalımına rastlamaktadır. Ancak KGF'lerin gelişmesi ve yaygınlık kazanması 1990'lı yılların başında kendini göstermektedir. Nitekim Türkiye'de de KGF'nin kuruluş düşüncesi aynı yıllarda ortaya çıkmıştır. Günümüzde Japonya, Güney Kore, Tayvan, Malezya, Çin, Endonezya gibi uzak doğu ülkeleri dahil, ABD'de ve Avrupa'da kredi garanti fonlarının yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kredi garanti fonları, her ülkenin kendi ekonomik yapısına göre bankacılık sistemiyle etkileşimli olarak faaliyet göstermektedir. Genelde, Kredi Garanti Fonu Mekanizmaları ile;

- Mali kuruluşlar tarafından riskli görülen,
- Teminat güçlüğü içinde olan işletmeler,
- Bankaların kabul etmediği riskleri taşıyan,

küçük işletmelerin ve riskli yatırımların desteklenmesi hedeflenmektedir.

Kredi kefalet kuruluşlarının sermaye yapıları genelde sivil sektör kuruluşları ile yerel küçük sanayici, genç girişimci ve özellikle de KOBİ'leri destekleme araçlarının en önemlileri arasında yer alan kredi garanti kuruluşları, her ülkenin hukuki ve ekonomik mevzuatına göre farklı olarak örgütlenmişlerdir (www.kalkinma.gov.tr).

2.2.Türkiye'de KGF Sistemi, Ortaklık ve Sermaye Yapısı

KOBİ'ler bir ekonominin can damarını oluşturmaktadır. 2018 yılı itibarıyla Türkiye'deki işletmelerin %99,9'u KOBİ'dir ve KOBİ'ler toplam istihdamın %75,8'ini karşılamaktadır. Ayrıca, ülkedeki toplam yatırımların %50'sini, üretimin %56,2'sini ve katma değer de %55'ini KOBİ'ler sağlamaktadır (KGF A.Ş. 2018 yılı Faaliyet Raporu, 27). Bu veriler göstermektedir ki; Türkiye ekonomisinin güçlenmesi için KOBİ'ler desteklenmelidir. Tam da bu noktada KGF devreye girmektedir.

Ülkemizde 29.07.1991 tarihinde Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Ticaret A.Ş. unvanı ile kurulan kuruluş, Bakanlar Kurulu'nun 14.07.1993 tarih, 93/4496 sayılı Türk-Alman Teknik İşbirliği Anlaşması ile "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Bir Kredi Garanti Fonu Kurulmasına Yardım" başlıklı proje çerçevesinde büyümeye devam etmiştir. 1995 yılında Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. olarak unvanı değiştirilen kurum, 2007 yılında bugünkü Kredi Garanti Fonu A.Ş. unvanını almıştır.

2016 yılı içerisinde KGF esas sözleşmesi, değişen TTK hükümleri ve gelişen faaliyet alanına uygun bir şekilde revize edilerek, 20.12.2016 tarihli Olağanüstü Genel Kurul'da kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

KGF A.Ş.'nin kurumsal yapısının güçlendirilmesi amacıyla yönelik olarak ülkemizdeki önemli mesleki kuruluşlar (TOBB, KOSGEB, TESK vb) ve bankalar ortak olarak yer almakta ve birçok

finans kuruluşu ve banka ile işbirliği anlaşması da imzalanmış bulunmaktadır. KGF'nin ortaklık yapısı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.KGF A.Ş. Ortaklık ve Sermaye Yapısı (2018 yılsonu)

Ortak Adı / Unvanı	Sermaye Tutarı (TL)	Pay Oranı (%)
TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)	92.832.389	29,1667
KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı)	92.805.641	29,1583
TESK (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)	395.890	0,1244
TOSYÖV (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı)	25.584	0,0080
MEKSA (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı)	12.804	0,0040
Akbank T.A.Ş.	4.896.642	1,5385
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Alternatifbank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Anadolubank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Burgan Bank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Denizbank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Fibabanka A.Ş.	4.896.642	1,5385
HSBC Bank A.Ş.	4.896.642	1,5385
ING Bank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Nurol Yatırım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Odea Bank A.Ş.	4.896.642	1,5385
QNB Finansbank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Şekerbank T.A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye İş Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	4.896.642	1,5385
Turkland Bank A.Ş.	4.896.642	1,5385
Vakıf Katılım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
Ziraat Katılım Bankası A.Ş.	4.896.642	1,5385
TOPLAM	318.281.750	100

Kaynak: KGF A.Ş. 2018 yılı Faaliyet Raporu, 26

KGF'nin 2018 yılsonu itibariyle ülke genelinde 40 şubesi ve 184 personeli bulunmaktadır. KGF, Ankara'da merkez şube olmak üzere; İzmir, İstanbul, Denizli, Adana, Trabzon, Samsun başta olmak üzere çeşitli illerde şube açarak şube sayısını 40'a çıkarmıştır.

2.3-KGF Destekleri ve Desteklerden Yararlanma

KGF, KOBİ'lere finansman için kefalet desteği sağlarken bu kefaleti; banka kredileri, Eximbank kredileri, KOSGEB geri ödemeli destekleri, TÜBİTAK transfer ödemeleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı KOBİ destekleri, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı destekleri üzerinden

sağlamaktadır. İlerleyen dönemlerde bankalarla protokoller imzalayarak hitap ettiği alanı genişletmiştir. Şirketler bankalar aracılığıyla bu fona başvurup destek sağlayabilmektedir.

Bu modelde KOBİ'ler bankaya kredi başvurusu yaptıktan sonra kriterlere uygun bulunan başvurular, banka tarafından KGF'ye iletiliyor. KGF Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen uygunluk kriterlerine uygun bulunduğu başvurulara onay vermekte ve bu onayı izleyerek banka KOBİ'ye krediyi kullanıdirmektedir. Bu şekilde kullanılan kredilerin faizi ise serbest piyasada belirlenmektedir. <http://www.mahfiogilmez.com/2017/05/kredi-garanti-fonu-ve-varlik-fonu.html> (16.01.2018)

KGF'ye başvurabilmek için belirli bir sektörde faaliyet gösterme şartı yoktur, her sektörden gerçek ve tüzel kişiler ile işletmeler başvurabilir. Ancak;

- İflas veya tasfiye sürecinde olanlar,
- Vergi ve SGK borçlarından dolayı takibata uğrayanlar,
- finans kurumları tarafından hakkında takip başlatılanlar,

KGF desteğinden yararlandırılmazlar (www.serka.gov.tr).

KGF desteğinden yararlanmak isteyenler, bankaya talebini iletir ve banka tarafından hazırlanan dosyanın KGF'ye gönderilmesi için onay verilir. Banka, kredi talebini uygun bulunduğu taktirde talebi KGF'ye iletir. KGF, kefalet talebini inceler ve değerlendirerek karara bağlar. Kararın olumlu olması halinde bankaya kredi geri ödeme taahhüdünde bulunarak KOBİ'ye kefil olur. Ancak KGF kredinin tamamına değil, belirli bir kısmına kefil olmaktadır.

KGF, bireysel-tüketici kredileri, çek karnesi verilmesi ve şirket kredi kartları hariç olmak üzere işletmelerin ihtiyaç duydukları işletme ve yatırım finansmanı için her türlü nakdi ve gayri nakdi kredilere kefalet vermektedir. (www.ito.org.tr)

KGF, aşağıdaki konularda kefalet desteği verebilmektedir: (www.serka.gov.tr)

- Yeni iş kurma,
- Mevcut tesislerin genişletilmesi,
- Hammadde temini,
- Yeni teknoloji kullanımı,
- Yeni işyerine taşınma,
- İşletme sermayesi ihtiyacını giderme,
- İhracatın-ithalatın finansmanı
- Teminat mektubu kredisi,
- Finansal kiralama.

Hazine Garantili Kredi Garanti Fonu Kefaleti talebinde bulunacak KOBİ'lerin aşağıdaki şartları taşımaları gerekmektedir:

1-Yararlanıcı KOBİ ve KOBİ vasfını haiz gerçek veya tüzel kişilerden biri olmalıdır.

2-Başvuru tarihi itibariyle yararlanıcı en az iki bilanço dönemi faaliyet göstermiş ve halen faaliyetlerine devam ediyor olmalıdır.

3-Yararlanıcı ile yararlanıcının denetim ve yönetiminde yer alan gerçek ya da tüzel kişiler ve yararlanıcının ortak olduğu şirketlerin, krediye başvuru sırasında iflas, fesih, iflas erteleme ve konkordato sürecinde olmaması gerekmektedir.

4-Yararlanıcının kredi kullanımı sırasında Vergi Dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş borcunun olmaması veya borcun yeniden yapılandırılmış ve yapılandırmanın bozulmamış olması gerekmektedir.

5-Yararlanıcının kuruluş tarihinin;

a. 30.06.2008 tarihinden önce olması halinde, başvuru tarihine göre TCMB memzuç kayıtlarında donuk alacak niteliğinde üçüncü, dördüncü ve beşinci grupta izlenen kredisi olsa dahi, KGF

kefaletinden yararlanabilmesi için, 30/ 06/ 2008 tarihli TCMB memzuç kayıtlarında donuk alacak nitelikli kredisi olmamalıdır.

b. 30.06.2008 tarihinden sonra olması halinde, başvuru tarihine göre TCMB tarafından gönderilmiş son memzuç kayıtlarında kredilerinin donuk alacak niteliğinde üçüncü, dördüncü ve beşinci grupta izlenen kredilerden biri olmamalıdır. (YAZICI, 2010; 87-88)

KGF, kural olarak üç farklı kaynaktan kefalet desteği sunmaktadır:

2.3.1-KGF Özkaynaklarından Sağlanan Destekler

İktisadi ve ticari faaliyette bulunan KOBİ'ler ile bu vasıfta sayılan esnaf, sanatkâr, serbest meslek mensupları, kooperatifler, çiftçiler ve belirlenen nitelikleri taşıyan gerçek ve/veya tüzel kişi işletmelere bankalar tarafından kullanılacak kredilere KGF A.Ş. kendi bünyesinde yapacağı kredi değerliliği tespiti sonrasında kefalet sağlamaktadır.

-Kefalet Limiti: Her bir yararlanıcı/grup lehine kefalet limiti azami 3 milyon TL'dir.

-Ürün Vadesi: İşletme kredilerinde vade asgari 6 ay, azami 60 aydır, ödemesiz dönem azami 1 yıldır. Yatırım kredilerinde ise vade asgari 6 ay, azami 84 ay olup, ödemesiz dönem azami 2 yıldır. Kefaletten yararlanma süresi KGF'nin kefalet tahsis tarihinden itibaren 1 yıldır.

-Azami Kefalet Oranı: Kredi tutarının en fazla %80'idir.

-Ücret ve Komisyon: İlk yıl için kredi kullandırım sırasında peşin olarak KGF'nin kefalet tutarı üzerinden, müteakip yıllarda ise her yıl kefalet riski üzerinden peşin olarak %2 oranında kefalet komisyonu tahsil edilir. Taahhüt hizmetlerine yönelik geçici ve kesin teminat mektuplarında kefalet tutarı üzerinden % 1 oranında tahsil edilmektedir.

-Başvuru Koşulları: Yararlanıcının KOBİ vasfını haiz gerçek veya tüzel kişi işletme olması gerekmektedir. Başvurular bankalar kanalıyla kefalet.kgf.com.tr üzerinden web ortamında yapılmaktadır.

2.3.2-Hazine Müsteşarlığı Fonundan Sağlanan Destekler

KGF, bankaların talep ettiği tür ve nitelikte teminatı olmadığı için finansmana erişemeyen, KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin kullanacakları kredilere kefalet sağlamaktadır.

-Kefalet Limiti: KOBİ'ler için işletme başına azami kefalet limiti azami 12 milyon TL, KOBİ dışı işletmeler için azami kefalet limiti azami 200 milyon TL'dir. Kefalet tutarı için alt sınır bulunmamaktadır.

-Ürün Vadesi: İşletme kredilerinde vade azami 5 yıl olup, anapara ödemesiz dönem en fazla 1 yıldır. Yatırım kredilerinde ise vade azami 10 yıl olup, anapara ödemesiz dönem azami 3 yıldır.

-Azami Kefalet Oranı: KOBİ'ler için %90, KOBİ dışı işletmeler için %85, ihracatı ve döviz kazandırıcı faaliyeti olan KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin Eximbank veya Banka kaynaklı TL/YP kredileri için % 100'e kadar kefalet sağlanmaktadır.

-Ücret ve Komisyon: Banka kefalet mektubu talebi sırasında, her bir kefalet kullandırımı için bir defaya mahsus kefalet tutarı üzerinden %0,03 oranında peşin olarak kefalet komisyonu tahsil eder.

2.3.3-Yurt Dışı Fonlardan Sağlanan Destekler:

Türkiye'deki bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmak amacıyla, 43 ilde yer alan KOBİ'lere yönelik olarak "Mikro KOBİ'lere Mikro Krediler" adıyla geliştirilen proje kapsamında KGF tarafından yürütülen bir destek programıdır.

- Kefalet limiti: KOBİ başına limit 70.000 TL'dir.
- Ürün Vadesi: Vade minimum 6 ay, maksimum 36 aydır.
- Azami Kefalet Oranı: Kredi tutarının en fazla %80'idir.
- Ücret ve Komisyon: Yıllık %0,5'tir. (www.kgf.com.tr)

3.KGF'YE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER

İlk kefalet desteğini 1994 yılında veren ve sonrasında yeni ürünlerle faaliyet alanını genişleten KGF'nin 1994-2016 yılları arasında özkaynak ve Hazine desteğiyle verdiği kefaletlere ilişkin veriler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Kefalet Taleplerinin Karşılama Durumu (Milyon TL)
(Özkaynak + Hazine 1994-2018)

Dönem	Talep Edilen Kefaletler (Gelen Talep)			Kullandırılan Kefaletler (Açılan Talep)		
	Firma Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı	Firma Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı
1994-2015	35.408	25.310	18.695	17.674	9.660	7.189
2016	30.220	14.387	11.389	19.506	6.682	5.128
2017	321.321	323.101	290.873	297.682	208.116	187.499
2018	125.146	114.861	100.586	119.294	85.942	75.357
Toplam	496.117	556.852	491.853	440.762	322.809	286.676

Kaynak: KGF 2018 Faaliyet Raporu, 32.

1994-2015 yılları arasında KGF kefaleti için toplam 35.408 adet firma başvurmuşken, bunun sadece 17.674 adedine kefalet kullandırılabilmiştir. Bu dönemde talep edilen kefalet tutarı 18,6 milyon TL iken ancak 7,1 milyon TL'lik kefalet kullandırılmıştır. Tabloda özellikle 2017 yılında hem firma sayısı hem de talep edilen kefalet miktarı açısından çok önemli bir artış olmuş, sonraki yıl tekrar düşüş göstermiştir. Toplam olarak bakıldığında ise 1994 yılından itibaren 496.117 adet firma 491,8 milyon TL'lik kefalet talep etmiş, 440.762 firmaya 286,6 milyon TL'lik kefalet kullandırılmıştır.

Tablo 3, KGF tarafından verilen kefaletlerin işletme ölçeklerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 3. Verilen Kefaletlerin İşletme Ölçeklerine Göre Dağılımı
(Özkaynak + Hazine 1994-2018)

Segment	İşlem Adedi	Verilen Kefaletle Kullandırılan Kredi Hacmi (Milyon TL)	Kefalet Tutarı (Milyon TL)	Oran
KOBİ	428.094	234.289	207.233	% 72
KOBİ Dışı	12.668	88.520	79.442	% 28
TOPLAM	440.762	322.809	286.676	% 100

Kaynak: KGF 2018 Faaliyet Raporu, 33.

KGF tarafından verilen kefaletlerin ölçeğe göre dağılımına bakıldığında %72'sinin KOBİ, %28'inin ise KOBİ dışı olduğu görülmektedir.

KGF tarafından verilen kefaletlerin sektörler bazında dağılımı Tablo 4'te verilmektedir.

Tablo 4. Verilen Kefaletlerin Sektörlere Göre Dağılımı (Özkaynak + Hazine 1994-2018)

Sektörler	İşlem Sayısı	Kefalet Tutarı (Milyon TL)	Oran
Ticaret ve Hizmetler	220.545	117.510	% 41
İmalat Sanayi	88.688	98.489	% 34
İnşaat	46.700	33.618	% 12
Ulaştırma ve Denizcilik	22.434	12.480	%4
Tarım ve Hayvancılık	38.194	8.215	%3
Turizm	15.243	7.992	%3
Sağlık	3.659	2.643	%1
Madencilik ve Doğal Kaynaklar	1.766	2.431	%1
Eğitim	2.663	1.731	%1
Elektrik, Gaz ve Maden suları	870	1.567	%1
TOPLAM	440.762	286.676	% 100

Kaynak: KGF 2018 Faaliyet Raporu, 34.

Sektör bazında KGF kefaletinin dağılımı tüm yıllar için incelendiğinde en fazla (%41) ticaret ve hizmetler sektörünün, ikinci sırada (%34) imalat ve sanayi sektörünün, üçüncü sırada da (%12) inşaat sektörünün yer aldığı, sağlık, madencilik ve doğal kaynaklar, eğitim ve elektrik, gaz ve maden suları sektörünün KGF kefaletlerinden en düşük düzeyde faydalandığı görülmektedir.

Aşağıda Tablo 5, verilen kefaletlerin bölgelere göre dağılımı hakkında bilgi vermektedir.

Tablo 5. Verilen Kefaletlerin Bölgelere Göre Dağılımı (Özkaynak + Hazine 1994-2018)

Bölgeler	İşlem Sayısı	Kefalet Tutarı (Milyon TL)	Oran
Marmara	154.972	124.316	% 43
İç Anadolu	77.485	47.347	% 17
Ege	67.577	38.738	% 14
Akdeniz	54.371	35.474	% 12
Karadeniz	23.198	17.788	% 6
Doğu Anadolu	44.731	16.341	% 6
Güneydoğu Anadolu	18.428	6.672	% 2
TOPLAM	440.762	286.676	% 100

Kaynak: KGF 2018 Faaliyet Raporu, 35.

1994-2018 yılları arasında KGF kefaleti ile kullanılan kredilerde, Marmara Bölgesi %43 pay ile kefalet tutarını 124,3 Milyon TL'ye yükselterek en ön sırada yer almıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ise % 3 ile en alt sırada yer almaktadır.

Son olarak tahsili gecikmiş alacaklar incelendiğinde faaliyete başlanan 1994 yılından 2018 yılına kadar 6.103,9 Milyon TL'si özkaynak, 280.571,90 Milyon TL'si Hazine destekli olmak üzere toplam 286.675,90 Milyon TL kefalet kullanılmıştır. Kullanılan kefaletlerin toplam 4.212,4 Milyon TL'si tahsili gecikmiş alacağa dönüşmüş olup, 2017 yılısonunda %0,54 olan takibe dönüşüm oranı 2018 yılısonunda %1,47 olmuştur. Tahsili gecikmiş alacağa dönüşen tutarın %10,8'i özkaynak, % 89,2'si ise Hazine destekli kefaletlere aittir.

Özkaynak destekli kullanılan kefaletlerin 2017 yılısonunda %6,26 olan takibe dönüşüm oranı, 2018 yılısonunda %7,49 olarak gerçekleşmiştir. Hazine destekli kefaletlerde ise 2017 yılısonu itibariyle toplam 3.755,3 Milyon TL kefalet takibe intikal etmiştir. Hazine destekli kefaletlerde 2017 yılısonunda %0,39 olan takibe dönüşüm oranı 2018 yılısonunda %1,34 olarak gerçekleşmiştir.

Tahsili gecikmiş alacaklar ve takip oranları Tablo 6'da görülmektedir.

Tablo 6. Takibe İntikal ve Takip Riski Oranları

Kaynaklar	01.01.1994-31.12.2018			31.12.2018	
	Kullanılan Kefaletler	Takip Tutarı	Takip Oranı	Takip Riski Bakiyesi	Takip Riski Oranı
ÖZKAYNAK	6.103.951.530	457.111.535	% 7,49	228.228.042	% 3,74
HAZİNE	280.571.904.641	3.755.317.258	% 1,34	3.626.742.687	% 1,29
TOPLAM	286.675.856.171	4.212.428.793	%1,47	3.854.970.729	% 34

Kaynak: KGF 2018 Faaliyet Raporu, 45.

Tahsili gecikmiş alacaklardan yapılan tahsilatlar da yıllar itibariyle giderek artış göstermektedir. 2018 yılısonuna kadar özkaynak destekli tahsili gecikmiş alacaklardan toplam 141,8 Milyon TL, Hazine destekli tahsili gecikmiş alacaklardan ise toplam 128,5 Milyon TL anapara tahsilatı sağlanmıştır.

Söz konusu tahsilatlar sonucu 2018 yılısonu itibariyle 228,2 Milyon TL'si özkaynak, 3.626,7 Milyon TL'si Hazine destekli olmak üzere toplam 3.854,9 Milyon TL tutarındaki toplam takip riskinin %5,9'u özkaynak, % 94,1'i Hazine destekli kefaletlerdir.

4.KGF SİSTEMİNE YÖNELİK ELEŞTİRİLER

KGF sistemi her ne kadar KOBİ'ler için önemli bir finansman kaynağını oluştursa da özellikle bankacılar tarafından; çeşitli sorunlara yol açtığı gerekçesiyle eleştirilmektedir. Bu eleştirilerin ne

ölçüde gerçeği yansıttığı tam olarak bilinemese de göz önünde bulundurulmasının faydalı olacağı açıktır. Bahsedilen eleştiriler şöyledir:

- KGF kefaleti sayesinde kullanılan kredilerde özellikle 2017 yılında ortaya çıkan artışlar, bu artışlara kaynak bulmak isteyen bankaların mevduata yüklenmelerine neden olmuş, bunun sonucu olarak da mevduat faizleri yükselme eğilimi göstermiştir.
- Mevduat faizlerinin yükselmesi kaçınılmaz olarak kredi faizlerinin de yükselmesine yol açmakta ve bu durum, yeni kredi almak ya da kredisini yenilemek isteyen şirketler için ciddi yükler oluşturmaktadır.
- KGF desteğiyle kredi alan şirketlerin bir bölümü bu krediyi yüksek mevduat faizinden yararlanmak amacıyla bankalarda mevduat hesabı açıp, elde ettiği faiz farkından para kazanmaktadır.
- Bazı şirketler bu kredileri emlak ya da arsa satın almakta kullanmaktadır. Dolayısıyla kullanılan krediler ekonomide arzulan yatırımlara yönelmemektedir.
- Bazı bankalar, sıkıntılı gördükleri kredilerini ya da teminatı eksik bulunan müşterilerinin kredilerini KGF kredisine değiştirip kendilerini teminat altına almaktadır.
- Özellikle 2017 yılının ilk 5 ayında KGF destekli kredilerde ortaya çıkan astronomik artışın büyüme üzerinde olumlu, enflasyon ve faizler üzerinde olumsuz etkisinin olduğu ileri sürülmektedir. <http://www.mahfiegilmez.com/2017/05/kredi-garanti-fonu-ve-varlik-fonu.html> (16.01.2018)

5.SONUÇ

KGF, 1991 yılında KOBİ'lerin finansmana erişmelerine yardım etmek amacıyla kurulmuş ve o tarihten itibaren bankalar nezdinde kredi değerliliği olan, ancak teminat gücü olmadığı için kredi kullanamayan KOBİ'lere kefil olmayı ve onlara teminat desteği sağlamayı amaç edinen bir kuruluştur.

Bir ekonomide üretimin, istihdamın ve dolayısıyla gelirin arttırılmasının yollarından biri de KOBİ'lerin desteklenmesidir. Bu anlamda; KOBİ'lerin verimliliği arttırılmalı, uluslararası piyasalara entegrasyon süreçleri desteklenmeli, yatırım, üretim ve pazarlama alanında teknik bilgi ve danışmanlık hizmeti almaları sağlanmalı ve düşük maliyetli, uzun vadeli kredi kaynaklarına ulaşmaları desteklenmelidir.

Ancak KOBİ'lerin en önemli sorunlarından biri finansman kaynaklarına ulaşmada zorluklarla karşılaşmalarıdır. Kredibilitesi olumlu olmasına karşın yeterli teminata sahip olmayan işletmeler, bu nedenle bankalardan kredi temin etme yoluna gidememektedir. Bu noktada sözkonusu işletmelere KGF kefaleti ile kredi kullanma olanağı sağlanmakta, risk transferinin yanı sıra KOBİ'lere yeni fırsatlar da yaratılmaktadır.

Son dönemdeki atılımları da dikkate alındığında KGF'nin önümüzdeki dönemlerde de ekonomiye kaynak sağlamada etkin rol oynayacağı, farkındalığın arttırılması ve kullanımının özendirilmesi için daha fazla çaba gösterilmesi halinde, sağlıklı işleyen bir kefalet garantisi ile ülkede kaynakların daha optimum kullanımı, üretim, istihdam, gelir ve refah düzeyi üzerinde olumlu etkiler neden olacağı görülecektir.

KAYNAKÇA

İstanbul Ticaret Odası: Kredi Garanti Fonu (KGF) Kefalet Desteği, İndirilme Tarihi: 10.01.2018, URL:https://www.ito.org.tr/Rekabeti_Gelistirme/Kredi_Garanti_Fonu.pdf

Kalkınma Bakanlığı: Dünyada ve Türkiye’de Garanti Fonu Sistemleri, İndirilme Tarihi: 12.01.2018, URL: www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/4773/KGF.doc

Kredi Garanti Fonu: KGF, İndirilme Tarihi: 12.01.2018, URL: <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/20-urunlerimiz/banka-kredileri/kobi-destekleri>

Serhat Kalkınma Ajansı: 30 Soruda Kredi Garanti Fonu (KGF) Destekleri, İndirilme Tarihi: 15.01.2018, URL: <http://www.serka.gov.tr/store/file/common/a3a2ad6bf3b2e4423d5684ff729b1953.pdf>

TOBB: İndirilme Tarihi: 17.01.2018, URL: http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2016/260/064_071.pdf

Yazıcı, M. (2010). “KOBİ Finansmanına Alternatif Destek: Hazine Garantili Kredi Garanti Fonu Kefaleti”, Maliye Finans Yazıları, Yıl:24, Sayı:88, 79-95.

KGF Faaliyet Raporu 2018.

www.kgf.com.tr

www.mahfiegilmez.com

www.tobb.org.tr